

Startnotitie

Investeringsfondsen provincie Noord-Brabant

---

1 Aanleiding

De provincie Noord-Brabant heeft in 2013/2014 € 500 miljoen opzij gezet in fondsen op de terreinen cultuur, natuur, energie, innovatie en breedband. Provinciale Staten hebben via de Programmaraad de rekenkamer gevraagd om een onderzoek naar de voortgang van de fondsen. De rekenkamer heeft het onderwerp vervolgens opgenomen in haar Werkprogramma 2016.

2 Vijf investeringsfondsen

2.1 De opbrengsten van de verkoop van Essent

In 2009 heeft de provincie Noord-Brabant haar aandelen Essent verkocht aan RWE. Provinciale Staten (PS) hebben vervolgens besloten om eenmalig € 1 miljard van de totale opbrengst van de verkoop beschikbaar te stellen voor toekomstgerichte investeringen. In de 'Investeringsagenda', onderdeel van de 'Agenda van Brabant', zijn hiervoor uitgangspunten en randvoorwaarden vastgelegd. De fondsen zijn voor sport, natuur, cultuur, landschap en energie.

In het collegeprogramma 2011-2015 is besloten een tweede tranche middelen beschikbaar te stellen om de Brabantse economie een impuls te geven.

In het kader hiervan hebben PS op 16 november 2012 besloten Gedeputeerde Staten (GS) opdracht te geven tot het instellen van vier fondsen; het Innovatiefonds, het Energiefonds, het Breedbandfonds en het Groen Ontwikkelfonds. Het Statenvoorstel (42/13A) over de instelling en oprichting van deze fondsen is vervolgens in de vergadering van de betreffende commissies van 31 mei 2013 besproken (Commissie Economische Zaken en Bestuur Innovatiefonds, Energiefonds en Breedbandfonds en commissie Ecologie en Ruimte Groen Ontwikkelfonds Brabant). Besluitvorming door PS heeft plaatsgevonden in hun vergadering van 21 juni 2013.

Provinciale Staten besloten:

- een Innovatie-, Energie-, Breedband- en Groen Ontwikkelfonds Brabant in te stellen, en hiervoor respectievelijk € 125 miljoen, € 60 miljoen, € 50 miljoen en € 240 miljoen toe te wijzen ten laste van de middelen van de Investeringsagenda;
- halfjaarlijkse rapportages te verlangen, binnen de reguliere P&C cyclus, over de voortgang van de fondsen op basis van de per fonds beschreven inhoudelijke en financiële kernprestatie-indicatoren;
- een vierjaarlijkse evaluatie van de fondsen te verlangen, te beginnen in 2017, en te bepalen dat de evaluatie het moment is voor eventuele bijstelling of beëindiging van de fondsen;
- om de benodigde middelen voor de monitoring, verantwoording, evaluatie en begeleiding van de fondsen binnen de provincie beschikbaar te stellen uit de reserve van de Investeringsagenda tot maximaal 0,2% van de toegekende bijdragen per jaar.

Daarnaast werden Provinciale Staten voorgesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken conform artikel 158 van de Provinciewet bij het voornemen van GS om:

- het Innovatiefonds, Energiefonds en Breedbandfonds Brabant onder te brengen in een op te richten BV binnen de BOM Holding;
  - het Groen Ontwikkelfonds Brabant onder te brengen in een afzonderlijk op te richten BV.
- PS hebben met alle punten uit het Statenvoorstel ingestemd.

2.2 Middelen voor Culturele hoofdstad 2018

In reactie op het niet winnen van de titel 'Culturele Hoofdstad 2018' hebben PS op 21 maart 2014 GS opdracht gegeven om een voorstel voor te bereiden voor de oprichting van een cultuurfonds. Het voorstel (33/14A) is op 6 juni 2014 besproken in de Commissie Cultuur en Samenleving en op 4 juli 2014 in PS.

Provinciale Staten besloten:

- het Brabant C Fonds in te stellen, gericht op het in Brabant mogelijk maken van kunst en cultuur van (inter)nationaal niveau en uitstraling;
- hiervoor € 25 miljoen van de € 40 miljoen in de eerste tranche van de Investeringsagenda gereserveerde middelen voor culturele hoofdstad, toe te wijzen voor de periode 2015-2018;
- om de overige middelen beschikbaar te houden voor een eventuele tweede tranche waarover PS op basis van een tussenevaluatie in 2017 beslissen.

Daarnaast gaven ze GS de opdracht om voor de uitvoering van het fonds over te gaan tot (de voorbereiding van) de oprichting van een stichting met een zelfstandige beslissingsbevoegdheid, waarbij onder meer de volgende punten dienen te worden gerealiseerd:

- Versterking van het cultuursysteem en de vrijetijdseconomie van Brabant.
- Realiseren van een zo hoog mogelijke revolverendheid van het budget van het fonds besteed aan projecten.
- Betrokkenheid van een divers samengesteld netwerk bij de uitvoering van het fonds afkomstig uit overheden, onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties (4 O's).
- Een transparante governancestructuur waarin de provincie volledige zeggenschap heeft over de doelen en te allen tijde op basis van tussenrapportages kan bijsturen.
- Voor monitoring, evaluatie, verantwoording en begeleiding van het fonds aan te sluiten bij de systematiek van de eerder door de provincie opgerichte investeringsfondsen en de eerste evaluatie te laten plaatsvinden in 2017, op basis waarvan PS kunnen bijstellen of besluiten tot beëindiging ervan. Daarnaast zal GS jaarlijks rapporteren via de P&C cyclus.
- Jaarlijks maximaal drie procent van het nominale fondsbudget te besteden aan organisatie en uitvoering.

3 Evaluatie van de fondsen

Bij de totstandkoming van de fondsen hebben PS expliciete evaluatieverplichtingen opgenomen. Uit een overleg van de rekenkamer met het Team Verbonden Partijen van de provincie op 15 juni 2016 bleek dat GS de vierjaarlijkse evaluatie van de fondsen voortvarend wil oppakken, en eind 2016 al wil starten met een onderzoek.

Publicatie van de resultaten van de evaluatie is voorzien in het voorjaar van 2017, zodat deze te betrekken zijn bij de Perspectiefnota.

Het doel van de evaluatie is om PS inzicht te geven in de voortgang van de fondsen op de gestelde (maatschappelijke) doelen en de wijze van uitvoering, op basis waarvan zij (conform het Statenvoorstel) kunnen besluiten tot voortzetting, bijstelling of beëindiging van de fondsen.

In aanvulling op de onderzoeken door of namens GS zal de rekenkamer zich vanuit haar onafhankelijke positie richten op:

- de adequaatheid van de informatievoorziening over de fondsen door GS aan PS. Daarbij zal de rekenkamer in het bijzonder ook kijken naar informatie over (de mate van) revolverendheid.

4 Invulling van het rekenkameronderzoek

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is bij te dragen aan een zo optimaal mogelijke informatievoorziening over de fondsen, zodat periodieke monitoring mogelijk is en zodat besluitvorming over voortzetting, bijstelling of beëindiging van de fondsen door Provinciale Staten wordt vergemakkelijkt. Daartoe beoordelen we de kwaliteit van de (verantwoordings)informatie van de verbonden partijen aan Gedeputeerde Staten en van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten.

Onderzoeksvragen

1. Hoe verlopen de informatiestromen tussen de investeringsfondsen en Gedeputeerde Staten en tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten?
2. Wat is de kwaliteit van de informatie (vorm en inhoud)?

Operationalisatie en normen

Voor het beoordelen van de kwaliteit van de informatie hanteert de rekenkamer de uitgangspunten uit relevante wet- en regelgeving, zoals het BBV, en algemeen aanvaarde uitgangspunten voor verantwoordingsinformatie (zoals: is de informatie volledig, juist, relevant, bruikbaar en transparant?).

Reikwijdte en planning

Het onderzoek richt zich op de investeringsfondsen (Innovatie-, Energie-, Breedband-, Groen Ontwikkel- en Brabant C Fonds) vanaf de instelling tot en met eind 2016. Het ligt in de bedoeling om de resultaten van dit onderzoek eind 1^e kwartaal 2017 aan Provinciale Staten aan te bieden.

Dataverzameling en -analyse

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen zullen gegevens worden verzameld door middel van documentanalyse, en gesprekken met in elk geval de betrokkenen zowel binnen de provincie als binnen de verbonden partijen waarin de investeringsfondsen zijn ondergebracht.